

Meer dikke dan du

Zijn slechte eetgewoonten een kans voor gezond

Organiseer een symposium over gras en het gaat al snel over weidegang. Uitgekauwd? Niet als oud-landbouwminister Gerrit Braks het forum leidt. Behendig ontlokte hij het forum opvattingen over gezonde zuivel en zette hij aan tot denken over miserabele voedingsgewoonten.

Het nieuwe mestbeleid is achterlijk.' Volgens Siem Jan Schenk, voorzitter van de vakgroep melkvee van de boerenbelangenorganisatie LTO Nederland, is met de nieuwe mestafspraken vijftien jaar goed ondernemerschap om zeep geholpen. 'We hebben het via Minas beter gedaan dan Brussel nodig vond, maar we hebben het niet op de manier gedaan zoals Brussel het wilde. We krijgen nu een generiek beleid. Het dome daarvan is dat ik dierlijke mest mag afvoeren en kunstmest aan mag kopen.' Bron van alle ellende is de nitraatrichtlijn. 'Maar dat die is ingesteld is onze eigen schuld. We hebben indertijd niet goed opgelet', zei Schenk tijdens een grassymposium, georganiseerd door de inmiddels koninklijke - graszaadfirma Barenbrug dat zijn honderdjarig bestaan

Siem Jan Schenk:
'Het nieuwe mestbeleid is achterlijk'

Anjo Elgersma:
'Vooral de grote zuivelcoöperaties zijn negatief'

vierde in congrescentrum Papendal bij Arnhem.

Of het nieuwe mestbeleid de koeien uit de wei jaagt? Schenk sprak daarover geen verwachting uit. 'Maar mocht dat wel het gevolg zijn, dan heeft dat een negatieve invloed op het imago van de melkveehouderij.' Schenk weet dat zijn achterban doodmoe wordt van het continue pleidooi van LTO voor weidegang. 'Het is een foute gedachte als zouden we alleen achter boeren staan die weidegang toepassen. Over de individuele keuzen van boeren spreken we geen oordeel uit. Weidegang is daarnaast ook een collectief goed. Het verschaft ons maatschappelijk draagvlak en het helpt ons in de discussies over de inrichting van de groene ruimte.'

Signalen - en absoluut geen wetgeving -

die weidegang stimuleren zijn daarom nodig, vindt Schenk. In die zin is hij blij met de uitkomsten van het grasonderzoek, uitgevoerd door Anjo Elgersma van Wageningen Universiteit. Die kreeg de kans om nog maar eens haar breed door de media opgepakte conclusies over de gezonde eigenschappen van 'graasmelk' te presenteren. Voor wie die heeft gemist: melk van grazende koeien bevat relatief veel vacceen- en rumenzuur. Dat zijn CLA's, onverzadigde vetzuren, waarvan bekend is dat ze een kankerremmend effect hebben. Zo gauw koeien opgesteld worden daalt het gehalte van deze zogenaamde omega 7-vetzuren enorm, al binnen enkele dagen. En ook zomerstalvoeding biedt geen soelaas; kennelijk krijgen koeien bij het grazen andere (de malsere) grassdelen binnen dan bij het voeren van gemaaid (stengeli-ger) gras op stal.

Consument vertrouwt gangbaar

Omdat melk van grazende koeien aantoonbaar gezonder is dan de al zo gezonde melk ligt het gescheiden ophalen van die melk voor de hand. Zover is het nog niet. Zelfs zuivelfabriek Cono, die een halve eurocent per kg extra betaalt voor weidemelk, kent geen gescheiden melkstromen. Maar Cono geeft daarmee wel het door Schenk zo gewilde signaal af en zover zijn de andere zuivelverwerkers nog niet. Dat tot grote ergernis van Elgersma, die ongemeen felle bewoordingen gebruikte. 'Er wordt afwijzend gereageerd op dit onderzoek. De negatieve en conservatieve geluiden komen vooral uit de hoek van de grote zuivelcoöperaties. Die blijven maar zeggen: "Geef ons maar een homogene melkplas en in de fabriek gaan we er wel aan sleutelen."'

Voormalig Landbouwminister en dagvoorzitter Gerrit Braks gaf tegengas. 'Er moet een reële markt zijn. Kijk maar hoe moeilijk de afzet van biologische melk verloopt. Dat is goed verklaarbaar. De gangbare landbouw is naar de biologische landbouw toegegroeid, waardoor de consument veel vertrouwen heeft in

meer mensen

de melk van weidende koeien?

gangbaar. Het wordt wel eens vergeten, maar de ontwikkelingen in de gangbare landbouw hebben niet stilgestaan.'

Voor Wim Scholten van Cono staat het vast dat er gescheiden melkstromen zullen komen. 'Kijk naar de totale Nederlandse productie. Daarvan gaat zestig procent de kaasbak in. Kaas gemaakt van melk van weidende koeien is lekkerder en gezonder. Die toegevoegde waarde van weidemelk moeten we te gelde maken.'

Wim Scholten:
'Zuivel is gezond.
Zelfs de relatief
vette zuivel'

Gerrit Braks: 'Er zijn
meer mensen met
overgewicht dan
ondervoede mensen'

Pizza's en magnetron

Terecht zwengelde een van de aanwezigen de discussie aan over in hoeverre de consument werkelijk nog weet wat hij of zij eet. Waarom zoveel moeite doen voor eigenschappen of productiewijze van zuivelproducten als die vervolgens als onherkenbaar verdwijnen in ijs, pizza's of een magnetronmaaltijd. Gerrit Braks, in aanvulling daarop: 'Het publiek in Nederland is ernstig vervreemd van de samenhang van de totale voedselketen. Gemak staat voorop. Gezondheid vindt men het hoogste goed, alleen is het dan vaak al te laat. Tegenwoordig zijn er meer mensen die problemen hebben met over-

Mark Voorbergen:
'Zonder koeien in de
wei problemen met
afzet in Duitsland'

gewicht dan met ondervoeding. Het zal daarom komen tot een breed gedragen internationale discussie over voedingsgewoonten.'

Hoe dat debat uit zal pakken voor zuivel, daar liet Braks zich niet over uit.' Wim Scholten van Cono wel. 'Het gezondheidsimago van zuivel zit in de lift. Er is geprobeerd dat af te breken. Dat is mislukt. Zuivel is gezond, zelfs de relatief vette zuivel.'

Gras draagt aan dat imago bij denkt John Thijssen, directeur van Barenbrug. 'Veel waait over uit de Verenigde Staten. Daar is het onderzoek naar de CLA's eigenlijk gestart en wat zien we daar? Een herwaardering van gras. Er is een kentering gaande: de Amerikaanse koeien krijgen meer en meer gras gevoerd.'

In hoeverre geeft het concurrentievoordeel of die koe het gras zelf uit de wei haalt? Op de wereldmarkt nauwelijks, was de heersende opinie op het door sport- en grasvelden omzoomde Papendal. Internationaal is weidegang geen thema en bovendien groeit internationaal vooral de markt voor de anonieme zuivelingrediënten, onderbouwde Rabobank-man Mark Voorbergen. Voor Europa ligt dat anders, waarschuwde hij nadrukkelijk. 'Onze belangrijkste exportmarkt is Duitsland. De Duitse consument is gevoelig. Zonder koeien in de wei krijgen we problemen met de afzet in Duitsland en dat kunnen we ons niet veroorloven.'

Bert de Lange